

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dne 7. avgusta 1894. l. v Novem Mestu.

(Dalje.)

Posebno važni so podružnični shodi, kajti pri njih se nudi članom, kakor tudi ljudstvu sploh koristnega pouka in primerne zabave. Uprav neprecenljivega pomena pa so ti shodi za naše koroške brate; podružnice so jim prava ognjišča domovinske ljubavi; zato jim vodstvo rado pošilja govornike, katerim so podružničarji za njih pouk srčno hvaležni. V občje velja pravilo, da tudi priprosti narod potrebuje vedrila, saj ima brig in tug dovolj in včasih naj se tudi priprostemu oratarju v prijateljski družbi razvedri nagubančeno čelo, da gre pokrepčan z novim pogumom na delo, za kruh svoji obitelji a tudi na delo za pravo svojega naroda — kajti glavna opora slovenstvu je značajni oratar in obrtnik. Tema dvema pa uprav naše podružnice brez posebnih troškov in trudov lahko nudijo potrebnih ukov in razvedril. In ako jim narodovi voditelji tega ne oskrbé, iščejo si čestokrat zabave po svoje — kar je pa navadno na kvar njim, njihovim družinam, vsemu narodu in tudi državi. Kako se dá vse to doseči — na jedno stran ljudstvo vzgajati, na drugo pa družbi nakloniti prispevkov, v tem podaja napotke ne sicer društveni, a jako rabljivi spisek, te dni razposlan podružnicam z naslovom: „Delovanje moških podružnic družbe sv. Cirila in Metoda sosebnost v preteklem letu 1893.“

Družbini šolski zavodi.

4. A podajmo se k družbinim šolskim zavodom! O njih zgodovinskem razvoju ne sodi Vas zdaj obveščati, saj se itak vsak družbenik lahko o njem pouči v prejšnjih „Vestnikih“, ki zabeležujejo vse važniše podatke.

a) Začnimo pri najstarejšem zabavišču v Celju, katero se je omislilo slovenskim starišem, da so v preteklem letu vanje pošiljali 59 otrok. Vrtec je prav dobro uspeval pod vodstvom častitih šolskih sester, katere vzgojevalne moči družbinemu vodstvu nakladajo relativno najmanj troškov, s čemur mora osobito naša družba poštovati.

b) Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu je zbiralo nad 70 otrok in je pristno semenišče.

c) Za prvo slovensko osnovno šolo pri sv. Jakobu v Trstu, katera se je letos razširila že v petrazrednico, in je tako ta naša šola prva in jedina slovenska petrazrednica na vsem Primorskem, kar je vsekako značilno za primorske razmere, a mislimo tudi častno za našo tu se v blesku kažočo res vse-slovensko družbo. Njeno voditeljstvo je obelodanilo letos „šolsko poročilo, katero obsega vso šolsko kroniko od l. 1887. do letošnjega šolskega sklepa. Prav želeli bi bilo, da bi tako poročilo dobil v roko vsak naš družbenik, vsak rodoljub, ki se je spominjal naše

družbe, videl bi, da ni zastoj položil svojega obola na domovinski žrtvenik. To šolo je obiskovalo 320 otrok in bilo bi jih še več, da je prostora. Ta po naši družbi dani dokaz, ki nas stane že čez 20.000 gld., ni še menda zadostno spričalo temu, da je prav v mestu Trstu dovolj slovenskega življa ne samo za jedno šolo, nego še za dvakrat toliko. Ako pomislimo na te ogromne žrtve, skoro bi rodoljuba krvavelo srce: ad quid perditio ista? k čemu ta potrata? — rajši bi denar dajali stradajočemu težaku — pa ne, človek, ki res ljubi svoj narod, žrtvuje zanj do zadnjega bora, ker noče, da bi njegov narod poginil dušne smrti — osobito ne oni čili narod, ki je tam ob modri Adriji bramba katoliški cerkvi in avstrijski državi.

Družbino vodstvo je še voljno žrtvovati za slovensko šolstvo ob Adriji, dok pravične — in gotovo ne pretirane — zahteve slovenskih roditeljev zmagajo, in te bodo konečno morale zmagati.

Nameravane premembe v učiteljskem in vzgojevalnem osebju se v Trstu radi mnogih zaprek letos še ni moglo izvršiti.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Srbsko gledališče v Novem Sadu. Srbski veleposestnik Dundjerski je na lastne stroške sezidal gledališče v Novem Sadu, in ga dal v najem srbskemu gledališkemu društvu. Gledališče bi se bilo imelo otvoriti seveda s srbsko igro. Novosadski Madjari so pa našli, da bi bilo razžaljenje Madjarov, ko bi se otvorilo na Ogerskem gledališče z nemadjarško igro in pritožili so se na ministerstvo.

Umrli je za mrtvoudom dne 28. septembra škof Rade- ničić v Kotoru v Dalmaciji. Bil je še samo 54 let star in le še malo časa za škofa. Njegova škofija je najmanjša v Avstriji.

Novice.

— **God presvitlega cesarja** praznoval se je včeraj po celi širni Avstriji najslovesneje. Prezvesti avstrijski narodi so i ob tej priliki pošiljali prevroče želje in molitve k Vsemogočnemu, da bi ohranil predobrega jim vladarja, cesarja Franca Jožefa I. še na mnogaja leta. — V Ljubljani praznovalo je vojaštvo godovni dan svojega presvitlega najvišjega poveljnika s sv. mašo v nunski cerkvi. Ob 10. uri služila se je pontifikalna sv. maša v stolni cerkvi, kateri so prisustvovali civilni dostojanstveniki. Šolska mladina je tudi sv. mašami po raznih cerkvah praznovala godovni dan presvitlega cesarja.

— **Osobne vesti.** G. dr. Št. Divjak okrožni zdravnik v Prevojah, je imenovan za hišnega zdravnika v deželni blaznici na Studenci, dr. K. Pamer, c. kr. fregatni zdravnik v Pulji, pa za okrožnega zdravnika v Črnomlju. — Učitelj na nemški šoli v Trstu in okr. šolski nadzornik v Sežani gosp. Davorin Šinkovič je imenovan začasnim učiteljem na nižji gimnaziji v Ljubljani. — Okrožni zdravnik v Litiji g. Jurij Oblak je prosil za umirovljenje. — G. Peter Wolsegger, prof. na gimnaziji v Kočevji, je imenovan ravnateljem tega zavoda.

— **Imenovanje.** Dež. in drž. poslanec g. prof. Fran Šuklje je imenovan osrednjim ravnateljem c. kr. zaloge šolskih knjig in dobi naslov in značaj dvornega svetnika. —